Izglītības un zinātnes ministrija

Vaļņu iela 2, Rīga, LV - 1050, tālr. 67226209, e-pasts pasts@izm.gov.lv, www.izm.gov.lv

Jaunatnes konsultatīvās padomes 2026. gada 23. septembra sēdes protokols

Sēdes norise: 2026. gada 23. septembris, plkst. 15:00 – 17:05.

Sēdes norises vieta: Izglītības un zinātnes ministrija, Vaļņu iela 2, Rīgā un tiešsaistes platformā MS Teams.

Sēdi vada: I. Birzgale - biedrības "Latvijas Jaunatnes padome" prezidente, Jaunatnes konsultatīvās padomes priekšsēdētāja vietniece.

Sēdē piedalās:
A. Isajevs - Līvānu novada jauniešu domes pārstāvis;
A. Krauklīte - biedrības "Latvijas Jaunatnes darbinieku asociācija" pārstāve;
A. Lipša - biedrības "Jaunie ekonomisti" pārstāvis;
E. Irbe - biedrības "Attīstības platforma YOU+" pārstāve;
E. Rācenāja - Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības jauniešu koordinatore;
E. F. Žukovska - biedrības "Creative Minds for Culture" pārstāve;
G. Jankovskis - biedrības "Laiks Jauniešiem" pārstāvis;
I. Jēkabsons - biedrības "Latvijas Mazpulki" padomes loceklis;
I. Masule - Kultūras ministrijas Kultūrpolitikas departamenta Kultūrizglītības nodaļas eksperte;
I. Medvedeva - Veselības ministrijas Sabiedrības veselības departamenta Veselības veicināšanas nodaļas vecākā eksperte;
K. Galvāne - Rīgas Skolēnu domes pārstāve;
L. Driķīte - Latvijas Studentu apvienības valdes locekle;
L. Lejiņa - Jaunatnes starptautisko programmu aģentūras direktore;
L. Naudiša - Kultūras ministrijas Saliedētas sabiedrības politikas departamenta Saliedētas sabiedrības politikas un pilsoniskās sabiedrības nodaļas vecākā referente;
R. Blūma - Saldus novada jauniešu domes pārstāve;
R. Egmane - biedrības "Impact Hub" pārstāve;
R. Mencendorfa - Izglītības un zinātnes ministrijas Jaunatnes politikas nodaļas vecākā eksperte;
V. Ivanova - biedrības "KIRA" pārstāve;
V. Reinfelde - biedrības "Mums pieder pasaule" valdes locekle;
Z. Grošteina-Balode - biedrības "Latvijas Skautu un gaidu centrālā organizācija" projektu pārvaldības asistente.

Sēdē piedalās uzaicinātie pārstāvji:
A. Misule - Latvijas ANO Jauniešu delegātu programmas pārstāve;
A. Voldeks - Veselības ministrijas Eiropas Savienības fondu plānošanas nodaļas vadītājs/Eiropas Savienības fondu departamenta direktora vietnieks;
Dz. Latkovska - Zemkopības ministrijas Lauku attīstības un bioloģiskās lauksaimniecības atbalsta nodaļas vecākā eksperte;
E. Pukinsks - Izglītības un zinātnes ministrijas valsts sekretāra vietnieks sporta un jaunatnes

DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

jautājumos;
M. Petroviča - Veselības ministrijas Psihiskās veselības, atkarību profilakses un integrēto pakalpojumu nodaļas vadītāja;
M. Senkāne - Latvijas ANO Jauniešu delegātu programmas pārstāve;
R. Vucāne - Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrijas Reģionālās attīstības plānošanas nodaļa vecākā eksperte;
S. Birze - Tieslietu ministrija Bērnu un jauniešu tiesību departamenta procesu plānošanas un vadīšanas eksperte;
V. Razumovskis - Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrijas Pašvaldību departamenta direktors.

Sēdi protokolē:
J. Drigins – Izglītības un zinātnes ministrijas Jaunatnes politikas nodaļas vecākais eksperts.

Darba kārtība

1. Ievads, Jaunatnes konsultatīvās padomes prioritātes darbības laikā (ziņo Izglītības un zinātnes ministrijas pārstāve).
2. ANO Jauniešu delegātu programmas Nacionālās konferences rezolūcijas prezentācija (ziņo ANO Jauniešu delegātu programmas pārstāves A. Misule un M. Senkāne).
3. Plānotās Eiropas Savienības fondu 2028.-2034. gadam investīciju prioritātes (ziņo Izglītības un zinātnes ministrijas, Veselības ministrijas, Kultūras ministrijas, Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrijas, Tieslietu ministrijas un Zemkopības ministrijas pārstāvji).
4. Dažādi.

Sēdes dalībnieki piekrīt darba kārtībai.

1. Ievads, Jaunatnes konsultatīvās padomes prioritātes darbības laikā

I. Birzgale ievadā norāda, ka Jaunatnes konsultatīvās padomes sēdes vadītāja izglītības un zinātnes ministre I. Indriksone šodien diemžēl nevarēja piedalīties un vadīt sēdi, tamdēļ 2026. gada 23. septembra Jaunatnes konsultatīvās padomes sēdi vadīs Jaunatnes konsultatīvās padomes priekšsēdētāja vietniece I. Birzgale.

R. Mencendorfa informē par padomes locekļu balsojuma rezultātiem saistībā ar turpmākajām padomes prioritārajām tēmām. Vislielāko atbalstu saņēmušas šādi seši prioritārie temati:

1. Lauku reģionu jauniešu iesaiste un darbs ar jaunatni Latvijas reģionos;
2. Jauniešu mentālo un atkarības problēmu aktualitāte un ietekme uz spēju pilnvērtīgai iesaistei;
3. Veselībpratība jauniešu vidū, īpaši digitālajā vidē;
4. Jauniešu līdzdalība un sociālā iekļaušana, vienlīdzība;
5. Jaunieši kā līdzvērtīgi partneri lēmumu pieņemšanā un jauniešu balss stiprināšana;
6. Mentālās veselības veicināšana, īpaši profilakse un veselīga dzīvesveida faktori.

Kopumā reģistrētas un tiks ņemtas vērā 19 prioritārās tēmas. Turpmākais darbs padomē (līdz 2028. gada jūlijam) plānots atbilstoši izvirzītajām prioritārajām tēmām, tās izskatot atbilstošajās padomes sēdēs. Padome nolemj prioritārās tēmas izskatīt padomes sēžu ietvaros prezentāciju un diskusiju formātā.

I. Birzgale norāda, ka mērķis, izskatot konkrēto tēmu padomes sēdē, ir sasniegt praktisku rezultātu, kas kalpo jaunatnes politikas un darba ar jaunatni attīstībai. Svarīgi ir pēc izskatītā jautājuma radīt turpmākus risinājumus. Prioritārās tēmas būtu nepieciešams saslēgt kopā ar Nacionālā jaunatnes dialoga tēmām, lai veidotu plašāku praktisko ieguvumu.

DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

M. Petroviča norāda, ka iespējams var izdalīt kādā no tēmām konkrētu jautājumu, uz kuru, piemēram, Veselības ministrija varētu sniegt savu redzējumu par problēmu, ieskicēt mērķus, uzdevumus un pārrunāt padomē ar jauniešiem konkrēto jautājumu, lai saprastu dažādos viedokļus un meklētu labākos problēmu risinājumus.

2. ANO Jauniešu delegātu programmas Nacionālās konferences rezolūcijas prezentācija

A. Misule informē, ka ANO Jauniešu delegātu programmas mērķis ir pārstāvēt Latvijas jauniešus, jauniešu viedokli un intereses Apvienoto Nāciju Organizācijā. Šī pārstāvniecība tiek īstenota sadarbojoties ar valsts iestādēm, ministrijām, ārvalstu vēstniecībām. Darbs notiek nacionāli, dodoties uz skolām un informējot jauniešus par ANO. Nacionāla mēroga konference ir viens no nozīmīgākajiem pasākumiem. Konferences ietvaros tika pieņemta jauniešu rezolūcija (materiāls tiek izdalīts padomes sēdes dalībniekiem papīra formātā, prezentācija pieejama protokola pielikumā). Ikdienā darbs notiek ar četriem no 17 ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķiem. Konkrētie mērķi tika izvirzīti 2022. gadā saskaņā ar jauniešu interesēm un atbilstoši Latvijas ārpolitikas virzieniem. 2026. gada 24. jūlijā tika rīkota pirmā Latvijas jauniešu klimata konference "Kad klimata pārmaiņas vairs nav joks". Konferences mērķis bija izglītot jauniešus par klimatu, vidi un enerģētiku, apkopot viņu viedokļus pašreizējās drošības un ekonomikas kontekstā Latvijā, kā arī stiprināt visu motivāciju īstenot videi draudzīgas iniciatīvas nākotnē.

M. Senkāne informē, ka kvalitatīvas izglītības diskusiju ietvaros, virspusēja un biedējoša publiskā komunikācija par klimatu, kā arī pārāk formāla un fragmentāra izglītība klimata jomā, veicina jauniešu klimata trauksmi, apātiju un bezspēcību. Tiek aicināts Izglītības un zinātnes ministriju, kā arī citas ministrijas, savās rīcībpolitikas ņemt vērā klimata jautājumus.

L. Lejiņa sniedz informāciju, ka "Erasmus+" programmas projekti var būt nozīmīgs instruments klimata un vides ilgtspējas jautājumu risināšanai. Šobrīd šie jautājumi "Erasmus+" programmas projektu ietvaros ir mazāk populāri salīdzinājumā ar citām darba ar jaunatni tēmām.

3. Plānotās Eiropas Savienības fondu 2028.-2034. gadam investīciju prioritātes

Kultūras ministrija (prezentācija pielikumā)
I. Masule informē, ka iniciatīvas, kas būtu tieši vērstas tikai un vienīgi uz jauniešu iesaisti, Kultūras ministrijā kopumā nav. Kultūrizglītība ir vērsta daudz plašāk, tajā skaitā uz jauniešu iesaisti mūzikas un mākslas apguvē, tajā skaitā veidojot kultūras tīklu. Stratēģiskais mērķis ir sabiedrības noturība un piederības sajūtas stiprināšana. Šobrīd notiek aktīvs darbs pie Nacionālā attīstības plāna izstrādes 2028.-2034. gadam un Latvijas Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2050. gadam. Darbs norit pie mūsdienīgas mācību un radošas vides attīstības, lai sagatavotu konkurētspējīgus speciālistus kultūras un radošajās nozarēs, kā arī pedagoģijas jomā. Svarīgi sniegt atbalstu šādās jomās: kultūras un radošo nozaru uzņēmējdarbības un eksportspējas attīstībai, kultūrai kā sociālās iekļaušanas instrumentam, kultūras digitālajai transformācijai un kultūras nozares noturībai.

L. Naudiša informē, ka mediju politika un informatīvās telpas stiprināšana skar jauniešu intereses. Darbs norit dažādos virzienos, tajā skaitā sabiedrisko mediju attīstība un sadarbība, reģionālo mediju kapacitātes stiprināšana, digitālā transformācija u.c. Saliedētas sabiedrības attīstības ietvaros norit sabiedrības sociālās noturības un kopienas līmeņa pašorganizēšanās spēju stiprināšana, vietējo kopienu, nevalstisko organizāciju un aktīvo iedzīvoju kapacitātes stiprināšana. Romu līdztiesības un iekļaušanas ietvaros viens no mērķiem ir romu jauniešu līdzdalības stiprināšanas un iniciatīvu īstenošanas pasākumi.

G. Jankovskis norāda, ka būtu ļoti vērtīgi, ja kādā no medijiem būtu atsevišķa sadaļa, kura ir veltīta,

piemēram, Erasmus+ darba ar jaunatni projektiem. Tas būtu svarīgi gan jauniešiem, gan jauniešu vecākiem, lai skaidrotu, informētu un popularizētu darbu ar jaunatni. Jaunatnes joma medijiem diemžēl šobrīd nav prioritāte.

Veselības ministrija (prezentācija pielikumā)
A. Voldeks informē, ka nākamajā ES fondu plānošanas periodā regulu priekšlikumu izstrādes procesā veselība ir viena no prioritātēm. Esošā finansējuma ietvaros atsevišķi, tiešie pasākumi jauniešiem no ministrijas puses nav. Kopumā tiek attīstīti valsts apmaksātie pasākumi visiem Latvijas iedzīvotājiem, tajā skaitā jauniešiem. Viens no piemēriem ir veselības veicināšanas pasākumi. Tajos tiek skatītas arī tēmas par mentālo veselību, veselīgu uzturu un fiziskajām aktivitātēm. Ministrija ir izstrādājusi deviņas prioritātes, reformas un vajadzības. Veselības nozares mērķu sasniegšanai indikatīvi nepieciešamais finansējums ir aptuveni 1,9 miljr. EUR.

Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija (prezentācija pielikumā)
R. Vucāne informē, ka ministrijai tiešs atbilsts tikai jauniešiem nav, bet daudzās pozīcijās ir netiešs un pastarpināts atbalsts jauniešiem arī šajā ES fondu plānošanas periodā. Viena no prioritārajām sadaļām ES fondu 2028.-2034. gadam periodā būs "Teritoriju noturība, Latvijas reģionālās politikas ietvaros mazinot ārējo faktoru ietekmi uz teritoriju attīstību". Darbs norit sadarbībā ar pašvaldībām, lai noteiktu, kā prioritātes ietvaros sadalīt finansējumu pa apakšpasākumiem. Piemēram, uzņēmējdarbības veicināšanas reģionos apakšpasākuma ietvaros ir iespēja līdzdarboties arī jauniešiem. Apakšsadaļā "Prasmju uzlabošana pašvaldībās labākai pārvaldībai" ietvaros arī šajā plānošanas periodā ir bijusi tiešākā sasaistē ar jauniešiem. Atveseļošanas fonda projekta (2023.-2026. g.) ietvaros Kurzemes plānošanas reģions īstenoja darba ar jaunatni aktivitātes un veica pašvaldību kapacitātes stiprināšanu, piemēram, jaunatnes jomas speciālistiem tika nodrošinātas apmācības (komunikācija, sadarbība komandā, kritiskā domāšana u.c.) un atbalstīta arī jaunatnes politikas plānošana pašvaldībās (izstrādātas jaunatnes politikas stratēģijas). Viena no iespējām jauniešiem īstenot savas iniciatīvas ir līdzdalības budžets – iedzīvotāji no 16 gadu vecuma var iesniegt un balstot par savu ideju GeoLatvija.lv platformā un sekot līdzi tās ieviešanai.

V. Razumovskis papildina, ka jaunieši no 16 gadu vecuma var darboties arī iedzīvotāju padomēs. Šis līdzdalības instruments ir jauns, un būtu svarīgi jauniešus mudināt aktīvāk izmantot šo iespēju, lai mācītos un sasniegtu noteiktus mērķus, attīstot savas demokrātijas prasmes.

Zemkopības ministrija (prezentācija pielikumā)
Dz. Latkovska informē par LEADER pieeju - sabiedrības virzītu vietējo attīstību. Atbalsts tiek piešķirts atbilstoši vietējo rīcības grupu sagatavotām vietējām attīstības stratēģijām – šobrīd Latvijā darbojas 33 vietējās rīcības grupas. Vietējā rīcības grupa ir pašvaldību, nevalstisko organizāciju, uzņēmēju un aktīvu lauku iedzīvotāju partnerība. Šo grupu lēmējinstitūcijās piedalās jauniešu interešu pārstāvji (jaunieši vai nevalstiskās organizācijas, kas pārstāv jauniešu intereses). Šobrīd vēl nav precīzi zināms nākamā perioda finansējums LEADER pieejai. Plānots, ka tiks turpināts atbalsts jauniešu iniciatīvām prasmju apguvei. Pieejams arī atbalsts sporta un brīvā laika pavadīšanas iespējām, kā arī jaunajiem lauksaimniekiem (personām līdz 40 gadiem). Plānots turpināt programmu "Piens un augļi skolai".

Izglītības un zinātnes ministrija (prezentācija pielikumā)
E. Pukinsks informē, ka šobrīd ieplānotais, kopīgais visu nozaru pieprasījums nākamajam periodam ir daudzkārt lielāks nekā pieejamais finansējums. Tāpēc turpināsies Finanšu ministrijas izvērtējums. Ir uzsāks darbs pie ilgtermiņa plānošanas dokumentu NAP 2028.-2034. gadam un Latvija 2050. gadam izstrādes, un svarīgi jauniešiem iesaistīties šo dokumentu apspriešanas procesā. Svarīgi norādīt, ka kolēģu prezentācijās ir saskanīgas tēmas ar ministrijas jaunatnes politikas mērķiem. Ministrijas nākotnes prioritātes ir četros investīciju virzienos – cilvēkkapitāls, izglītības kvalitāte un vide, zinātnes kapacitāte un atdeve, digitālā transformācija, MI un datu pārvaldība. Caurviju

prioritātes – iekļaujoša pieeja, ilgtspēja, valsts valoda un datos balstīta pārvaldība. Galvenā problemātika bērnu un jaunatnes jomā – jauniešu labbūtība, līdzdalības trūkums un infrastruktūras plaisa. Kopīgais pieprasījums bērnu un jauniešu atbalstam ir 1,3 miljr. EUR.

R. Mencendorfa papildina, ka mērķis nākamajā periodā ir turpināt sniegt atbalstu NEET jauniešiem, tajā skaitā projekts "PROTI un DARI", attīstīt brīvprātīgā darba iespējas, turpināt STEM un pilsoniskās līdzdalības skolas somas projektu, atbalstīt skolēnu sociālo uzņēmumu veidošanu. Kopumā sniegt nozīmīgu atbalstu darba ar jaunatni attīstībai, tajā skaitā nodrošināt, ka skolās ir jaunatnes darbinieki, veicināt jauniešu noturību pret krīzēm (iekļaujot drošības jautājumus), attīstīt kvalitatīvu darbu ar jaunatni pašvaldībās, tajā skaitā attīstot jauniešu centru darbību (arī digitālā jauniešu centra izveide).

Tieslietu ministrija (prezentācija pielikumā)
S. Birze informē, ka viena no prioritātēm nākamajam ES fondu 2028.-2034. gadam plānošanas periodam ir Bērnu un jauniešu drošās mājas izveide. Plānotais finansējums ir aptuveni 11,8 milj. EUR. Finansējums būtu paredzēts infrastruktūras izveidei, lai varētu nodrošināt drošu un kontrolētu vidi ar nepārtrauktu uzraudzību, mērķētām intervencēm un strukturētu ikdienu. Tiešā mērķa grupa ir bērni un jaunieši no 11 līdz 18 gadiem ar augstu uzvedības un noziedzīgu nodarījumu risku.

4. Dažādi

Jautājumu nav.

Sēde tiek slēgta plkst. 17:05.

Biedrības "Latvijas Jaunatnes padome" prezidente,
Jaunatnes konsultatīvās padomes priekšsēdētāja vietniece I. Birzgale

DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU